

Joukkoviestintä 2017

Joukkoviestintämarkkinat

Joukkoviestintämarkkinoilla pientä kasvua – kotitaloudet kuluttavat nyt tilausvideopalveluihin

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo oli noin 3,8 miljardia euroa vuonna 2017. Markkinoiden arvo kasvoi edelliseen vuoteen nähden 1,4 prosenttia eli 53 miljoonaa euroa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen joukkoviestintä- ja kulttuuritilaston laskelmiin.

Joukkoviestintämarkkinat 2016 - 2017, miljoonaa euroa

	2016	2017	2017	Muutos
	Milj. €	Milj. €	%	2016-17, %
Päivälehdet (7- 4 -päiväiset) ¹⁾	807	785	20,7	-2,8
Muut sanomalehdet ¹⁾	135	136	3,6	0,4
Ilmaislehdet ¹⁾	68	68	1,8	0,7
Aikakauslehdet ¹⁾	490	470	12,4	-4,1
Kirjat ¹⁾³⁾	527	549	14,5	4,2
Kustannustoiminta yhteensä	2 027	2 008	52,9	-0,9
Televisio ²⁾	1 110	1 134	29,9	2,2
Radio	64	67	1,8	4,1
Internetmainonta	324	370	9,8	14,2
Sähköinen viestintä yhteensä	1 499	1 572	41,4	4,9
Äänitteet ¹⁾	59	64	1,7	8,5
Video (dvd, blu-ray)	61	46	1,2	-24,9
Elokuvateatterit	96	105	2,8	9,4
Tallenneviestintä yhteensä	217	216	5,7	-0,6
Koko joukkoviestintä	3 742	3 795	100,0	1,4

Lähde: Tilastokeskus, Joukkoviestintä- ja kulttuuritilastot

1) Sisältää myös digitaalisen myynnin.

2) Sisältää Yleisradion julkisen palvelun kokonaisuudessaan (tv, radio, internet).

3) Tilastointiudistuksen vuoksi tietoja vuodesta 2017 lähtien ei voi täysin verrata aiempiin vuosiin.

Kustannusala (ml. sanomalehdet, ilmaisjakelulehdet, aikakauslehdet ja kirjat) on volyymiltaan edelleen selvästi suurin sektori Suomen mediamarkkinoilla. Päivälehtien ja aikakauslehtien myynti jatkoi kuitenkin

lähes vuosikymmenen mittaista laskuaan vuonna 2017, mikä painoi koko kustannusalaan. Kirjamyynä puolestaan on kasvanut viime vuosina, vaikka tilastoinnissa tapahtuneiden uudistusten vuoksi viimeisimpiä tietoja ei voikaan täysin verrata edellisten vuosien lukuihin. Tilastokeskuksen laskelma pohjautuu Kirjakauppaliiton ja Suomen Kustannusyhdistyksen tietoihin.

Vuonna 2017 yksittäisistä median toimialoista suurin oli televisiotoimiala runsaan 1,1 miljardin euron volyyymilla. Televisiotoimialaan lasketaan tässä Yleisradion toiminta kokonaisuudessaan, televisiomainonta kaupallisessa televisiossa sekä televisiopalveluiden tilausmaksut, joita ovat kaapelitelevision perusmaksut ja maksutelevisiomaksut (ml. tilausvideopalvelut kuten Netflix).

Vuonna 2017 televisiotoimiala kasvoi maksutelevisiotoiminnan siivittämänä runsaat kaksi prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Finnpanelin keräämien tietojen mukaan yhä suurempi osuus kotitalouksista seuraa tilausvideopalveluita. Erilaiset maksutelevisiomaksut muodostavatkin entistä suuremman osan kotitalouksien mediakulutusmenoista. Tämä käy ilmi tänä vuonna julkaistusta Tilastokeskuksen kulutustutkimuksesta. Televisiomainonnan määrä ja osuus televisiotoiminnan tuotoista sen sijaan jatkoivat laskuaan.

Internetmainonta kasvoi yli 14 prosenttia edelliseen vuoteen nähden ja oli noin 370 miljoonaa euroa vuonna 2017.

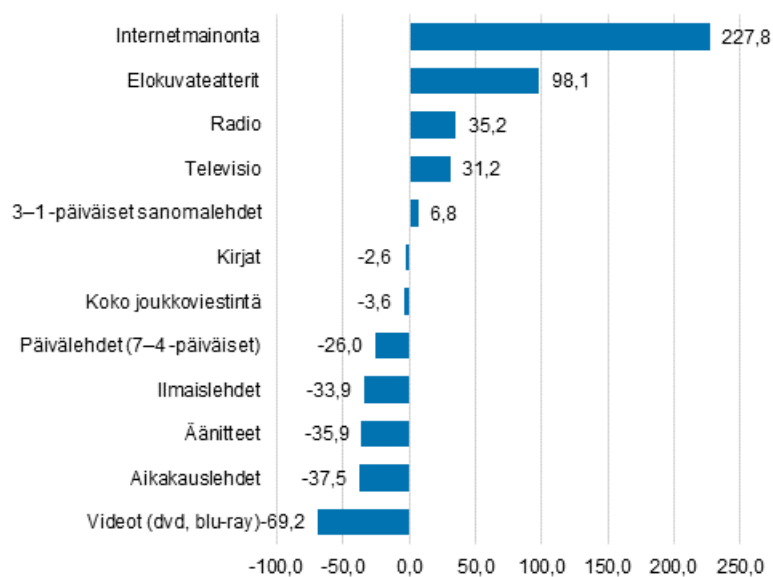
Vuosi 2017 oli suotuisa myös äänimedioille: äänitemarkkinat kasvoivat arvion mukaan runsaat kahdeksan prosenttia ja kaupallinen radio runsaat neljä prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Äänitemarkkinoita kasvattaa nyt digitaalinen myynti, joka Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tietojen mukaan kattoi vuonna 2017 jo 83 prosenttia Suomen äänitemyynnistä. Radiomainonta puolestaan on kasvanut melko tasaisesti useamman vuoden ajan.

Myös elokuvateattereille vuosi 2017 toi selvää kasvua edelliseen vuoteen nähden. Elokuvien lipunmyynti ja elokuvamainonta kasvoivat yhteensä runsaat yhdeksän prosenttia. Suomen elokuvasäätiön tietojen mukaan viime vuonna Suomessa käytiin yhteensä 8,8 miljoonaa kertaa elokuvateatterissa. Kotimaiset elokuvat keräsivät 2,4 miljoonaa katsojaa (27 prosenttia kaikista elokuvakäynneistä) ja selvästi eniten vuonna 2017 uudelleen filmattu Tuntematon sotilas -elokuva.

Euroopan Audiovisuaalisen Observatorion mukaan videotallennemarkkinat supistuivat noin 25 prosenttia edellisestä vuodesta. Tietoon sisältyy dvd- ja blu-ray-levyjen myynti sekä blu-ray-elokuvien vuokraus, mutta dvd-elokuvien vuokraustiedot puuttuvat tällä kertaa laskelmasta.

Nyt tilastoidusta pienestä kasvusta huolimatta joukkoviestintämarkkinoiden koko on supistunut edelleen suhteessa koko kansantalouteen. Vuonna 2017 joukkoviestinnän osuus bruttokansantuotteesta oli 1,7 prosenttia kun se vielä kymmenen vuotta aiemmin oli 2,1 prosenttia. Vuodesta 2007 joukkoviestintämarkkinat ovat supistuneet 3,6 prosenttia ja erityisesti video-, äänite- ja kustannusalaalla markkinoiden supistuminen on ollut varsin rajua.

Joukkoviestintämarkkinoiden muutokset 2007–2017, %

Edellä esitetyt laskelmat joukkoviestintämarkkinoista ovat loppukäyttäjätasoisia: esimerkiksi sanomalehtimarkkinoiden kokoa kuvaava luku muodostuu lehtien vähittäishintaisesta tilaus- ja irtonumeromyynnistä sekä mainostuloista. Luvut sisältävät kotimaisen tuotannon ja tuonnin, mutta eivät vientiä. Internetmainonta ja muut mediaryhmät sisältävät jonkin verran päällekkäisyyttä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sektoreiden osuudet joukkoviestintämarkkinoista 2000 - 2017, %.....	5
Liitetaulukko 2. Sanomalehtien tuottojakaumat 2000 - 2017, %.....	6
Liitetaulukko 3. Aikakauslehtien tuottojakauma 2000 - 2017, %.....	6
Liitetaulukko 4. Radiomainonta 2000 - 2017, %.....	7
Liitetaulukko 5. Televisiotoiminnan (antenni + kaapeli + satelliitti) tuotot 2000 - 2017, %.....	7
Laatuseloste: Joukkoviestintä.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sektoreiden osuudet joukkoviestintämarkkinoista 2000 - 2017, %

Vuosi	Kustannus-toiminta, %	Sähköinen viestintä, %	Tallenne-viestintä, %	Yht. milj. €
2000	72	20	8	3 133
2001	71	21	9	3 176
2002	70	21	9	3 231
2003	69	22	9	3 311
2004	68	23	9	3 464
2005	68	24	8	3 584
2006	67	25	8	3 724
2007	66	26	8	3 938
2008	64	28	8	4 079
2009	63	30	7	3 870
2010	62	31	7	3 995
2011	61	32	7	4 046
2012	60	33	7	4 030
2013	58	35	7	3 904
2014	56	38	6	3 789
2015	55	38	6	3 706
2016	54	40	6	3 742
2017	53	41	6	3 795

Lähde: Tilastokeskus/Joukkoviestintätilastot

Liitetaulukko 2. Sanomalehtien tuottojakaumat 2000 - 2017, %

Vuosi	Päivälehdet		Muut sanomalehdet	
	Ilmoittelu	Tilaukset ja irtonumerot	Ilmoittelu	Tilaukset ja irtonumerot
2000	58	42	59	41
2001	56	44	57	43
2002	54	46	54	46
2003	53	47	53	47
2004	53	47	54	46
2005	54	47	53	47
2006	55	45	53	47
2007	55	45	53	47
2008	55	45	54	46
2009	48	52	52	48
2010	49	51	51	49
2011	52	48	50	50
2012	50	50	51	49
2013	47	53	48	52
2014	45	55	48	52
2015	45	55	46	54
2016	45	55	46	54
2017	44	56	47	53

Vuoteen 2009 asti vain tuotot painetuista lehdistä. Verkkojulkaisujen tuotot sisältyvät vuodesta 2010 lähtien. Ilmoittelu sisältää varsinaisen mainonnan lisäksi myös luokitellun ilmoittelun kokonaisuudessaan.

Huom. Tietoja on korjattu heinäkuussa 2018: harvemmin ilmestyvien sanomalehtien (muut sanomalehdet) tuottojakauma oli aiemmin ilmaistu virheellisesti vuosien 2014, 2015 ja 2016 osalta.

Lähde: Sanomalehtien Liitto

Liitetaulukko 3. Aikakauslehtien tuottojakauma 2000 - 2017, %

Vuosi	Tilaukset	Irtonumeromyynti	Mainonta
2000	59	8	33
2001	59	9	32
2002	60	9	31
2003	61	9	30
2004	62	9	30
2005	62	8	30
2006	62	8	30
2007	63	7	30
2008	64	7	29
2009	69	7	24
2010	70	7	23
2011	68	7	25
2012	70	7	22
2013	73	7	20
2014	74	7	19
2015	74	7	18
2016	77	7	17
2017	77	7	17

Luvut ovat arvioita.

Lähde: Tilastokeskus/Joukkoviestintätilastot

Liitetaulukko 4. Radiomainonta 2000 - 2017, %

Vuosi	Valtakunnallinen mainonta	Paikallinen mainonta
2000	50	50
2001	53	48
2002	57	43
2003	60	40
2004	63	37
2005	61	39
2006	63	37
2007	69	31
2008	70	30
2009	71	29
2010	74	26
2011	75	25
2012	75	25
2013	73	27
2014	73	27
2015	70	30
2016	70	30
2017	71	29

Lähde: RadioMedia

Liitetaulukko 5. Televisiotoiminnan (antenni + kaapeli + satelliitti) tuotot 2000 - 2017, %

Vuosi	Tv-maksu/ Yle-vero	Mainonta	Tilaukset/ Maksu-TV ¹⁾	Tilaukset/ Kaapeli-tv:n perusmaksut
2000	49	37	3	11
2001	52	33	4	11
2002	50	33	4	13
2003	49	33	4	15
2004	49	33	4	14
2005	48	31	9	11
2006	46	31	12	11
2007	43	30	16	10
2008	40	28	22	9
2009	42	25	23	9
2010	41	27	23	9
2011	40	28	22	10
2012	42	27	22	10
2013	43	26	22	10
2014	43	24	23	10
2015	44	24	23	10
2016	42	23	25	10
2017	42	21	27	10

Luvut ovat arvioita.

Lähde: Tilastokeskus/Joukkoviestintätilastot

Arvion lähteet: FiCom, Finnpanel, Kantar TNS, Viestintävirasto, Yhtiöiden toimintakertomukset

1) Sisältää myös tilausvideopalvelut.

Laatuseloste: Joukkoviestintä

1. Relevanssi

Tilasto kuvaa joukkoviestinnän eri osa-alueita ja niiden muodostamaa kokonaisuutta. Joukkoviestintä on jaettu seuraaviin kokonaisuuksiin: joukkoviestinnän talous ja kulutus, sanomalehdet, aikakauslehdet, televisio, radio, verkkomedia. Kirjoja sekä ääni- ja kuvatalenteita kuvataan suppeasti joukkoviestinnän taloutta ja kulutusta koskevan yleiskatsauksen yhteydessä.

Joukkoviestintää kuvataan tilastossa useista eri näkökulmista kuten talous, yritys rakenne, vienti ja tuonti, työvoima, sisällöt ja tarjonta, käyttö ja kulutus.

Tiedot kuvaavat koko Suomea. Tilasto ei sisällä alueellisia tarkasteluja.

Tilasto sisältää myös kansainvälisiä vertailutietoja.

Joukkoviestintätilastot perustuvat useisiin eri lähteisiin. Valtaosa primäärlähteistä on ulkopuolisten tahojen (mm. viestintäsektorin toimialajärjestöt sekä markkinatutkimuslaitokset) tuottamia tilastoja, tutkimuksia ja muita aineistoja. Osa lähteistä on Tilastokeskuksen tutkimuksia ja muita aineistoja (mm. yritysrekisteri, kulutustutkimus, ulkomaankauppatilastot, ajankäyttö- ja vapaa-aikatutkimukset).

Tilasto on tarkoitettu monien eri toimijoiden kuten hallinnon, tutkijoiden, yritysten, alan koulutuslaitosten, järjestöjen ja joukkoviestimien käyttöön.

Joukkoviestintätilaston tietosisältöä arvioidaan ja uudistetaan jatkuvasti.

2. Menetelmäkuvaus

Tilaston tiedot perustuvat erityyppisiin lähteisiin. Osa on hallinnollisiin ja muihin rekistereihin perustuvia kokonaisaineistoja. Osa lähteistä taas on otostutkimuksia.

Primäärlähdeaineistot ovat lähtökohtaisesti muualla julkaistuja. Ulkopuoliset tahot tuottavat kuitenkin osan tiedoista pyynnöstä omista rekistereistään.

Merkittävä osa joukkoviestintätilastojen taulukoista on jatkojalostettuja.

Aineistoa valittaessa ja taulukoiden jalostusvaiheessa sovelletaan laatuarkintaa ja lähdekritiikkiä. Osa-alueiden kuvauksessa käytettävistä lähteistä samoin kuin lähdeaineistojen käytettävyydestä tehdään taustaselvityksiä.

Keskeisimmät metatiedot kerrotaan taulukoiden alaviitteissä. Tilastokeskuksen muihin tilastoihin ja tutkimuksiin perustuvien taulukoiden laajemmat metatiedot löytyvät kyseisten tilastojen ja tutkimusten laatuselosteista Tilastokeskus.fi:ssä. Muiden lähteiden tietoihin perustuvien taulukoiden metatietoja on saatavissa kyseisistä organisaatioista.

Tietolähde mainitaan kunkin yksittäisen taulukon yhteydessä. Vuoteen 2014 asti julkaistuissa painetuissa Joukkoviestimet - Finnish Mass Media -kokoomajulkaisuissa on myös lähteiden tuottajien yhteystiedot.

3. Oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastojen luotettavuuteen vaikuttavia seikkoja ja epävarmuustekijöitä kerrotaan taulukoiden alaviitteissä. Tarkemmat tällaiset tiedot löytyvät tietojen alkuperäislähteiden metatiedoista.

4. Ajantasaisuus

Joukkoviestintätilastoja päivitetään jatkuvasti. Valtaosa tiedoista on vuosittaisia aikasarjatietoja.

Tiedot ovat lopullisia tietoja. Mikäli tieto on ennakkotieto, se kerrotaan alaviitteessä.

5. Saatavuus

Tiedot julkaistaan sähköisesti Joukkoviestintätilaston [taulukkopalvelussa](#).

6. Vertailukelpoisuus

Aikasarja-aineisto on pääosin vuosittain vertailukelpoista. Mahdolliset katkokset aikasarjoissa on merkitty taulukoihin.

7. Yhtenäisyys

Joukkoviestintätilaston tietosisältöä arvioidaan ja uudistetaan jatkuvasti säilyttäen samalla tasapainoinen kokonaiskuva ilmiöalueesta. Joukkoviestintää kuvataan tilastossa vakiintuneista näkökulmista kuten talous, yritys rakenne, vienti ja tuonti, työvoima, sisällöt ja tarjonta, käyttö ja kulutus.

Lisätietoja

Kaisa Saarenmaa 029 551 3517
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

joukkoviestimet.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Joukkoviestintä- ja kulttuuritilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2323-6329 (pdf)